

mertető továbbképzőkön, a himnológiai és dallamtörténeti előadások nyomán ismereteket szereztek az énekanyag történeti rétegződéséről. Ők tudatosan válsztják a XVI. századi magyar dallamokat, a német korálokat és a genfi zsolttárok egy részét. Ez utóbbi énekcsoport ritmikus éneklése és elsajátítása a legnehezebb feladat, mert évtizedek óta kiegyenlített ritmussal közölték az énekeskönyvek a genfi zsolttárdallamokat és a gyülekezetek így tanulták meg.

Az új énekeskönyv anyagának elsajátítása bizonyára éveket vesz igénybe. A kántorképzés, továbbképzés területén sok a teendő. Van, ami már megvalósult: az egyházkerület három régióban szervezett 5-5 napos kántortovábbképzőt, melyen énektanulás, orgonajáték, hangképzés, karvezetési gyakorlat mellett zeneelméleti, módszertani előadások is elhangzottak. Néhány egyházmegeyében már gyakorlattá vált, hogy negyedévenként találkoznak a kántorok és közös tanulóssal készítik elő a soron következő ünnep dicséretanyagát. Vannak kántorok, akik saját közösségüknek egyéni énektervet készítettek és ez alapján tanítják vasárnaponként a dicséreteket, zsolttárokat. Sok gyülekezetben a bibliaórán, vallásórán vagy kóruspróbán tanulják meg az új dallamokat, és csak ez után gyakorolják a teljes gyülekezetrel. A havonta kétszer megjelenő, *Üzenet* című egyházi kiadványban figyelemfelkeltő ismertető cikk jelenik meg, melyben egy-egy kiválasztott éneket mutatnak be. A Protestáns Teológián, a vallás-tanárképző karon, a kántorképző intézetben áttértek az új énekeskönyv és az új korálkönyv tanítására. A munka elkezdődött.

De a régi és új keveredik, a régi énekeskönyv és új énekeskönyv anyaga egyaránt él a gyülekezetek ajkán. Nem várható el, hogy az 1923-ban kiadott Erdélyi Református Énekeskönyv anyagát, melyet több mint hetven évig énekeltek a gyülekezetek, pár év alatt teljesen lecseréljék s elfeledjék a hívek. A dallamok még évtizedekig élni fognak az emlékezetünkben, de új énekek megtanulásával, bevezetésével, megszeretetésével gazdagabbá válik istentiszteleti éneklésünk.

Péter Éva, egyházkerületi énekügyi előadó

Egyházzenei konferenciák az Erdélyi Református Egyházkerületben

Az elmúlt években négy alkalommal tartottak egyházzenei konferenciát Kolozsvárt az Erdélyi Református Egyházkerület kántorai, lelkipásztorai, vallás-tanárai számára. A továbbképzést, ismeretbővítést célzó, ugyanakkor találkozást és eszmecserét biztosító alkalmak tematikáját minden alkalommal a gyülekezeti éneklés és a kántori szolgálat egy-egy fontos központi kérdése határozta meg.

A 2008-ban rendezett első konferencia témája az értékmegőrzéshez, értéktartásához kapcsolódott. Mindenekelőtt arról a jelenségről kellett szólni, melynek során az évszázadokon át énekelte egyházi énekanyag mellett egyre nagyobb teret hódít a külföldről beáramló, bizonytalan minőségű, divatorientált zene.

A konferencia során levont következtetés: megfelelő zenei oktatás segítségével a gyülekezetek, a gyülekezeti kórusok értéket tudnak teremteni és a meglévő értékeket képesek megőrizni.

Második alkalommal, 2010-ben, az egyházi kóruskultúra került a középpontba. A kórusok megfelelő zenei anyaggal történő ellátása, a kántorok, karvezetők továbbképzése, a tiszta intonálás fejlesztése segíthet azoknak a felnőtt és ifjúsági kórusoknak, amelyek képesek lesznek továbbvinni egyházzenei értékeinket.

2011 tavaszán, a harmadik egyházzenei konferencián az éneklő gyülekezet volt a fő téma. Az istentiszteleten felhangzó gyülekezeti ének aktív részvételt biztosít minden hívőnek, ezért nem léphet helyére sem az orgonaszó, sem egyéni vagy kiscsoportos zenei „produkció”, hanem a maga tisztaságában, egyszerűségében kell megszólalnia a gyülekezet énekelt imádságának.

2012 tavaszán egy fontos évforduló: a genfi zsoltárkönyv megjelenésének 450 éves évfordulója miatt fordult a zsoltárok felé a figyelem. Köztudomású, hogy a genfi zsoltárkönyv kialakítása Kálvin János érdeme, aki az Isten igéjére alapuló énekes anyagot kívánt gyülekezete kezébe adni. Igen nagy jelentőségű az a tény, hogy annak idején az új énekeket először a gyermekek tanulták meg, így került be a templomba, ahol már a felnőttek is bekapcsolódtak az éneklésbe. Eszményi elgondolás, ma is lehetne követni, hisz a ma gyermekei, ifjai a holnap gyülekezete. Az ifjúság zenei oktatása biztosítaná a gyülekezetek szép éneklését.

A konferenciákra az anyaországból érkező előadók —*Berkesi Sándor, Fekete Csaba, Dávid István, Bódis Tamás*— mellett e legutóbbi alkalommal a kolozsvári *Gábor Csilla, Angi István, Székely Árpád* és a szervező *Péter Éva* is tartott egy-egy előadást. A kántorok mellett a kolozsvári Babes-Bólyai Tudományegyetem zenepedagógia szakos hallgatói is részt vettek a konferencián, akik saját tanulmányi rendjük részeként hallgatták az előadásokat.

Bár a tudományos konferenciákra inkább az elméleti tudás gyarapítása jellemző, a Kolozsvárt szervezett rendezvényeken egyensúlyban állt az elmélet és a gyakorlat. Az elméleti tudás gyarapítását célzó előadásokat minden alkalommal gyakorlati foglalkozások követték. Volt zsoltártanulás, kórusgyakorlat, valamint eszmecsere és gyakorlati bemutató a gyülekezeti énekek intonációja és kísérete témájában.